

N:o 54.

Af herr **A. W. Styrlander**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förslag till lag om den administrativa domsrätten.

Genom tid efter annan utfärdade instruktioner och stadgar har i vårt land skapats en administrativ domsrätt, som grundas på dessa instruktioner och stadgar, hvilka emellertid icke stiftats af Konung och Riksdag gemensamt.

Genom denna administrativa domsrätt, som börjat omfatta ett så stort antal mål, att fjolårets Riksdag ansett nödigt begära en särskild administrativ högsta domstol, har i lägre och högre administrativa myndigheters hand blifvit lagd en dömande makt, som kan blifva ödesdiger, om ej de rättsgrundsatser följas, hvilka vid landets vanliga domstolar tillämpas och hvilka funnit sitt uttryck i våra grundlagar och i vår rättegångsbalk. Särskildt gäller detta med afseende på de garantier för en god rättsbehandling, som ligga i offentlighet och parternas rätt att begagna rättegångsbiträde.

Då dessa garantier faktiskt icke förefinnas vid den administrativa domsrättens utöfvande, och då därtill kommer, att den dömande myndigheten, hvilken oftast består af en enda person, icke alltid utgöres af juridiskt skolade personer, samt dess förmåga att opartiskt och på ett rätt sätt leda förhandlingar och förhör således icke under alla omständigheter kan förutsättas, synes det vara af behovet påkalladt, att frågan om den administrativa domsrätten ordnas på ett för rättssäkerheten fullt betryggande sätt.

Detta är så mycket mer af behofvet påkalladt, som man genom den administrativa domsrätten kan ådöma svenske medborgare frihetsstraff samt statens tjänsteman varning, böter, suspension, afsättning från tjänst, skadestånd o. d., hvilka straff kunna träffa den dömda lika hårdt, ja, ofta hårdare än de straff, som ådömas af de vanliga domstolarna.

Enligt min uppfattning bör frågan om den administrativa domsrätten och dess utöfvande ordnas på civillagstiftningens område, således genom en af Konung och Riksdag gemensamt stiftad lag. Skälet härtill är naturligtvis det, att den administrativa domsrätten allenast är en del af den allmänna domsrätten, som bör regleras af båda statsmakterna gemensamt.

Man skall måhända invända, att denna fråga är af så omfattande och delvis så ömtålig beskaffenhet, att det skall blifva ganska svårt att på alla områden uppdraga en gräns mellan Konungens och Riksdagens befogenhet i dessa afseenden. Jag kan dock icke finna, att en dylik invändning är befogad. Ty det gäller här i främsta hand att få allmänt gängse rättsgrundsatser fastslagna jämväl för den administrativa domsrätten och att för jämväl denna få erkänd en rättegångsordning, som innebär fullständiga garantier mot missbruk af en domsrätt, som utan dylika garantier kan urarta, och hvilken domsrätt, så länge den är i saknad af närmare bestämmelser om sättet för dess utöfvande, enligt min tanke icke öfverensstämmer med vår i öfrigt lagbundna rättssäkerhet. Enligt min åsikt böra i en dylik administrativ rättegångsordning intagas bestämmelser om den administrativa domsrättens omfattning, forum, kallelse till svaromål, jäf, förhandlingssättet, rättegångsbiträde, bevis, beslut, besvär o. d. eller med andra ord allt, som kan trygga rättssäkerheten.

På grund af det anförda får jag därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse ville anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t för Riksdagen framlägga förslag till lag om den administrativa domsrätten och sättet för dess utöfvande.

Stockholm den 25 januari 1904.

W. Styrlander.